

JAARLIJKS CONGRES – LVB – EDITIE 2022

27 januari 2022
Jaarbeurs, Utrecht

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee
10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden
10.15 uur Prof. Dr. Robert Didden [Universiteit Utrecht] - LVB en bijkomende problematiek: inzichten vanuit wetenschap en praktijk
11.00 uur Prof. Dr. Petri Embregts [Universiteit Tilburg] - Interventies bij mensen met LVB en bijkomende problematiek
11.45 uur Pauze
12.15 uur Prof. Dr. Carlo Schuengel [VU] - Gehechtheid bij mensen met lichte verstandelijke beperkingen
13.00 uur Lunchbuffet
14.00 uur Deelsessies
Deelsessie 1A Dr. Monique Koks - Leensen [Radboud UMC] - Begeleidingsbehoeften in de transitie naar volwassenheid
Deelsessie 1B Mr. Lydia Janssen [Praktijk Lydia Janssen] - De LVB-cliënt, de professional en het recht
15.00 uur Pauze
15.30 uur Deelsessies
Deelsessie 2A Dr. Agnies van Eeghen [Amsterdam UMC / 's Heeren Loo] - Somatische comorbiditeit bij mensen met een LVB
Deelsessie 2B Drs. Erik Jongman [Spirit Jeugdzorg] - Werken met deactiverende en hyperactiverende jongeren
16.30 uur Afsluiting

Deelnemers aan het live congres krijgen na afloop 30 dagen de tijd om online de gemiste deelsessies te volgen. Dit is een vereiste om aan de aanwezigheidsplicht te voldoen.

Sprekers

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido van de Luitgaarden is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het

Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.

Prof. Dr. Robert Didden

Bijdrage: LVB en bijkomende problematiek: inzichten vanuit wetenschap en praktijk

Robert Didden is Gz-psycholoog bij Trajectum en bijzonder hoogleraar Orthopedagogiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen en verbonden aan het Behavioural Science Institute en vakgroep Orthopedagogiek. Hij richt zich als gz-psycholoog en onderzoeker op jeugdigen en volwassenen met een licht verstandelijke beperking en gedrags- en psychische problemen, al dan niet in een forensisch kader. Zijn wetenschappelijke en klinische interesse gaan uit naar risicofactoren en behandeling voor agressief gedrag, verslavingsproblematiek en andere psychische klachten (o.a. slaapproblemen, trauma/PTSS). Tevens begeleidt hij projecten naar stimulering van vaardigheden van jeugdigen en volwassenen met ASS en/of hun begeleiders. Mensen met een LVB laten vaak bijkomende problematiek zien, ook wel comorbiditeit genoemd. Denk aan agressie, verslaving, trauma etcetera. In de wetenschap als ook in de praktijk van alledag is veel aandacht voor dit onderwerp. In deze lezing geeft Robert Didden een inleiding over de meest voorkomende bijkomende problematiek, de verschillende perspectieven van waaruit je kunt kijken naar deze combinatie, en gaat hij in op implicaties voor praktijk in de zin van diagnostiek en behandeling/begeleiding.

Prof. Dr. Petri Embregts

Bijdrage: Interventies bij mensen met LVB en bijkomende problematiek: is er meer aandacht nodig voor de context

Petri Embregts is bijzonder hoogleraar op de leerstoel 'Mensen met een verstandelijke beperking: Psychopathologie en behandeling'. Ze geeft leiding aan de Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (Departement Tranzo; Tilburg School of Social and Behavioral Sciences) aan de Universiteit van Tilburg. Als onderzoeker kijkt zij hoe ervarings-, professionele en wetenschappelijke kennis elkaar kunnen versterken, en nieuw ontwikkelde kennis over mensen met een verstandelijke beperking écht van betekenis kan zijn in de dagelijkse praktijk. Naast haar hoogleraarschap is Petri onder andere als voorzitter betrokken geweest bij de ontwikkeling van de Multidisciplinaire Richtlijnen probleemgedrag en gedragsstoornissen bij volwassenen met verstandelijke beperkingen en de Generieke module Psychische Stoornissen en LVB.

Interventies bij mensen met LVB en bijkomende problematiek zijn veelal gericht op het individu. In deze presentatie zal nagegaan worden of er voldoende oog is voor de context. Is er voldoende oog voor het sociale netwerk en worden netwerkleden optimaal meegenomen in de interventies? Zijn we ons als professionals voldoende bewust van stigmatisering en andere vormen van sociale uitsluiting in onze samenleving? En leiden deze inzichten mogelijk tot aanpassingen in bestaande interventies?

Prof. Dr. Carlo Schuengel

Bijdrage: Gehechtheid bij mensen met LVB in zorg en onderwijs: Wat moeten we weten en wat kunnen vergeten?

Carlo Schuengel is hoogleraar Orthopedagogiek aan de Vrije Universiteit en verbonden aan de Academische Werkplaats van 's Heeren Loo en Vrije Universiteit.

Goede zorg en onderwijs zijn gebaseerd op het opbouwen van goede relaties met mensen met lichte verstandelijke beperkingen. De praktijk leert dat het sociale leven van mensen met lichte verstandelijke beperkingen vaak behoorlijk gecompliceerd is. Op zoek naar relevante inzichten grijpen professionals vaak naar inzichten en termen uit wetenschappelijk onderzoek naar gehechtheid. In de vertaling van wetenschap naar praktijk en weer terug gaan echter veel nuances verloren. Deze bijdrage gaat in op universeel geldige en wetenschappelijk goed onderbouwde principes van gehechtheid, die onmiddellijk relevant zijn voor de praktijk. Daarnaast bespreken we enkele adviezen voor professionals die met onzekerheid zijn omgeven. Is kennis over verschillende vormen van veilige en onveilige gehechtheid wel zinvol voor de praktijk?

Dr. Monique Koks - Leensen

Bijdrage: Jongeren met een LVB in transitie naar volwassenheid; ervaringen en begeleidingsbehoefte

Monique Koks-Leensen is gepromoveerd gezondheidswetenschapper. Zij doet onderzoek naar de gezondheid van mensen met een licht verstandelijke beperking en de ondersteuning die deze groep nodig heeft en ontvangt. Daarbij gaat het zowel om ondersteuning vanuit sociale domein als om zorg door de huisarts of op de huisartsenpost voor mensen met een LVB en bijkomende problematiek. Sinds maart 2021 is Monique projectleider van de COVID-19 registratie onder mensen met VB. Ook werkt ze mee aan een onderzoek naar de impact van de Corona-crisis op het leven van laaggeletterden en mensen met LVB om deze kwetsbare groepen beter te kunnen ondersteunen.

De 18de verjaardag is voor veel jongeren een belangrijk moment: de overgang van jeugd naar volwassenheid. Tegelijkertijd is dit een spannende tijd vol veranderingen, die voor jongeren met een LVB juist veel uitdagingen met zich mee. Vaak verandert de zorg en begeleiding die ze gewend waren, en ze zijn grotendeels zelf aan zet. Maar niet alle jongeren met een LVB lukt dat. Hoe ervaren jongvolwassenen met LVB deze veranderingen en verantwoordelijkheden? Tegen welke problemen lopen ze aan en waar hebben ze behoefte aan? Wat betekenen deze veranderingen voor hun begeleiding en begeleiders? Aan de hand van resultaten uit een interviewstudie onder jongvolwassenen met LVB en aanvullende casuïstiek uit de praktijk zal op deze vragen worden ingegaan.

Mr. Lydia Janssen

Bijdrage: De LVB-cliënt, de professional en het recht

Lydia is jurist, zelfstandig adviseur en opleider, gespecialiseerd in recht, (jeugd)zorg en welzijn. Zij heeft in opdracht van het ministerie de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontworpen. Lydia heeft ruime werkervaring op het gebied van privacyreglementen, ouderschap en gezag, dossiervorming, beroepsgeheim en juridische aspecten van de (jeugd)zorg en incidentenonderzoek. Zij is auteur van diverse brochures en boeken over recht en zorg.

Wanneer is een cliënt wilsonbekwaam? Wie stelt dit vast en wat heeft dit voor gevolgen voor de cliënt en voor de professional? En hoe te handelen als een cliënt wilsonbekwaam wordt geacht maar goed in staat is om over bepaalde zaken zelf te beslissen? Wat kan een professional doen als een ouder of een ander die als vertegenwoordiger van de cliënt optreedt zich duidelijk niet laat leiden door de belangen van de cliënt? En wat biedt de Wet zorg en dwang voor LVB cliënten? Deze en andere vragen worden aan de hand van

praktijkcasus besproken in deze deelsessie onder leiding van Lydia Janssen. Uiteraard is er ook gelegenheid om praktijkvragen in te brengen.

Dr. Agnies van Eeghen

Bijdrage: Somatische co-morbiditeit bij mensen met een LVB: prevalentie, diagnostiek en behandeling aan de hand van casuïstiek

Agnies van Eeghen, is Arts voor Verstandelijk Gehandicapten (AVG). Zij is gespecialiseerd in lichamelijke en psychiatrische verschijnselen van genetische syndromen waarbij een (L)VB voorkomt. Zij heeft na de AVG-opleiding in de V.S. promotie-onderzoek gedaan en is nu verbonden aan poliklinieken voor zeldzame syndromen bij 's Heeren Loo en het Amsterdam UMC, en begeleidt diverse promovendi. Ze is actief op gebied van richtlijnontwikkeling voor mensen met een VB op nationaal en Europees niveau.

Een (lichte) verstandelijke beperking gaat vaak samen met lichamelijke problemen in verschillende organen. Deze worden vaak veroorzaakt door de onderliggende genetische aandoening, of zijn het gevolg van het hebben van een beperking. Deze lichamelijke problemen kunnen gedragsproblemen zowel veroorzaken als onderhouden, en dienen tijdig onderkend te worden voor optimale ontwikkeling en functioneren. Tijdens deze presentatie wordt aan de hand van casuïstiek de epidemiologie, diagnostiek en behandeling van somatische co-morbiditeit van kinderen en volwassenen met een LVB besproken. Tevens worden taken, rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken behandelaren beschreven.

Drs. Erik Jongman

Bijdrage: Werken met deactiverende en hyperactiverende jongeren

Erik Jongman is psycholoog en psychotherapeut bij Spirit Jeugdzorg en De Waag. Daarvoor was hij werkzaam bij het RET Institute in New York, Behandeltehuis Harreveld en Centrum voor Orthopsychiatrie de Fjord.

LVB - jongeren met cluster-B persoonlijkheidsstoornissen in ontwikkeling, kunnen baat hebben bij een schemagerichte, klinische behandeling. Erik Jongman gaat in zijn praktijkgerichte bijdrage in op het werken met deactiverende en hyperactiverende LVB - jongeren in verschillende settings. Aan de hand van casuïstiek worden handreikingen gedaan voor de praktijk.